

Oude krijger in het Knarbos

Wandelroute Flevoland

Het Knarbos is versierd. Niet met ballen en lichtjes, maar met keien, knarren, balken en moeren.

Je hebt er iets mee, of je hebt er niets mee, de weidsheid van de Flevopolders waar de sneeuw tegen je kuiten opwaait. En tóch... ook voor poldervervloekers is deze route een aanrader.

In de polder ligt namelijk het Knarbos, een jong, sterk bos waarin je lekker beschut kunt wandelen. En bovendien: dat bos herbergt kunstwerken, twaalf stuks. Je komt ze zomaar tegen, op onverwachte plekken. Zoals de statige boom in Knarbos-West. Een stoer, groot exemplaar, met om zijn bast een zilverkleurige band. Het is *De oude krijger* van Ninette Koning, en die band om zijn middel is een maliënkolder.

Verderop langs de route moeten meer kunstwerken staan. Een waarschuwing is op z'n plaats: wie zoekt, zal niet altijd vinden, want de kunstwerken worden stukje bij beetje één met de natuur. Ze verteren. Ze vergaan. Maar lekker warm word je wel van die struintocht.

MET DE LINIAAL

„Verkeerde schoenen aan,” lacht een wandelaarster die eerst een stukje over het bevroren pad slipt en dan tot stilstand komt in de klei. Natuurlijk moet je hoge wandelschoenen of laarzen aan als je afreist naar Flevoland – gemiddeld liggen de polders 5 meter onder de zeespiegel. De route volgt de groene randen van sloten, slingert door bosperceeltjes, hobbelt dwars over tractorensporen en veert over mossige graspaden.

Vorige eeuw, begin jaren '70, werd het Knarbos aangelegd. Met de liniaal zo te zien, maar dat is juist wel mooi. Kaarsrechte scheidingen tussen bos en akkers. Een slootje dat een zilveren streep trekt en in de verte op een knoert van een dijk botst. Een wilgenbosje dat haaks ligt ingeklemd tussen akkers van glanzend

Natuur dichtbij HET FLEVO LANDSCHAP

■ De twaalf provinciale Landschappen en het AD maken samen deze pagina. Het Flevoland-landschap is een van de twaalf Landschappen die de natuur dichtbij huis veiligstellen voor de toekomst. Dat kan mede dankzij de steun van een groot aantal donateurs en de Postcode Loterij.

zwarte klei. Ieder z'n terrein, en wandelaars mogen overal komen.

Ook de moeite waard: tussen het duinriet in het bos groeit de zeldzame gebogen driehoeksvaren. En aan de zuidzijde van de Knardijk is een beverplas, waar de beesten inmiddels twee burchten hebben gebouwd. En dan nog die andere kunstwerken.

NIEUW VERLEDEN

De vrouw op verkeerde schoenen staat tot haar enkels in de sneeuw. Ze doet een soort hordenloop over de takken, dwars door het bos. „Niets te zien!,” roept ze. De kunstwerken die er zouden moeten liggen, zijn niet meer te vinden.

In 2006 is begonnen met de kunstroute, een initiatief van de Kunstenaars Vereniging Flevoland, in samenwerking met Het Flevoland-landschap. Midden in de natuur werden de kunstwerken geplaatst, elk een stukje geschiedenis van de Flevopolders vertellend. Zelf zullen de kunstwerken ook weer 'geschiedenis' worden, als ze zijn opgegaan in de natuur. Vandaar de naam van het project, Nieuw Verleden.

Op de plek waar het pad om

wat, waar & hoe

■ De route

De route is bewegwijzerd, maar deze bewegwijzering loopt niet helemaal synchroon met de ingetekende route. De routebeschrijving is te downloaden via www.flevoland.nl.

De route valt voor een deel samen met Het Pionierspad, het langeafstandswandelpad dat in 200 kilometer van Steenwijk naar Muiden voert. In 2006 is de Kunstenaars Vereniging Flevoland gestart met het maken van een kunstroute langs dit pad. Op het kaartje zijn twee routes ingetekend die langs de twaalf kunstwerken in het Knarbos voeren: één in het westelijke deel (8 km) en één in het oostelijke (6,5 km).

Meer informatie over de kunst langs het pad: www.nieuwverleden.info

■ Start- en eindpunt

Parkeerplaats (gratis) in het Knarbos-Oost langs de Knarweg, vlakbij het beheergebouw van Het Flevoland-landschap.

■ Openbaar Vervoer

Vanaf Den Haag of Rotterdam minimaal 2 uur reizen met trein en bus; daarna nog ruim een uur lopen, tenzij je gebruik maakt van de regiotaxi (vooraf reserveren).

www.9292ov.nl

■ Honden mee?

Honden mogen aangelijnd mee.

■ Horeca

Er is geen horeca langs de route. Wie met de auto is, kan terecht in Lelystad bij restaurant De Aalscholver (Rijksweg A6, Parkeerplaats 'De Aalscholver' 2, 036 5239273) of in Zeewolde bij pannenkoekenhuis Hans en Grietje (Sternweg 2, 0320 268294).

Zie voor meer informatie over Het Flevoland-landschap (0320 286114): www.flevoland.nl

een grote, ondiepe plas slingert die licht te schitteren onder een bleek winterzonnetje, staat *De zwevende balk* van Marja Timmer. Het werk bestaat uit vijf jonge boompjes, sprietten nog, en een 5 meter lange steunbalk. In de balk zijn gaten geboord waar de bomen doorheen groeien. Worden die dikker, dan gaan ze zelf de

balk dragen. Nu doet een metalen constructie dat.

Ook al zo'n leuke is *De dauwcollector* van Michel Bongertman, gemaakt van stenen en een knar (een deel van een boomstronk). Maar de meeste indruk maakt het kunstwerk van Emiel van Straalen. Half verscholen onder aarde en bladeren ligt het inmiddels,

opgerold als een jong hertje, wachtend op het einde van de kou. Het bestaat uit stukken hout die met moeren en bouten aanengesmeed zijn. De stam is al gesneuveld, wat rest is ter aarde gestort, mag terug naar de natuur. Een fraai afscheid van een boom. Een idee voor de kerstboom?

—Nanda Raaphorst

Natuurlijk: Gonny Geurts' 'Vlastorens' (l) en Yvonne Struys' 'Schuilhutten' (r) gaan in de toekomst op in de natuur. Ook bevers vertonen in het Knarbos hun kunsten. FOTO'S COR DE KOCK